

Orientace v aktuálně vydávaných titulech

Kritéria hodnocení	Způsob ověření
a Přiřadit identifikátor čísla České národní bibliografie k záznamu konkrétní monografie aktuálně vydané v roce zkoušky	Praktické předvedení
b Určit prameny popisu dokumentu na příkladech konkrétních českých děl různých druhů dokumentů vydávaných v České republice a Evropské unii v posledních pěti letech	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Platnost standardu od 7. 5. 2014.

Obsah

1	Číslo České národní bibliografie.....	3
1.1	Databáze Česká národní bibliografie	3
2	Prameny popisu dokumentů.....	4
	Literatura.....	5

1 Číslo České národní bibliografie

Číslo ČNB je unikátní identifikátor, který má jednoznačně identifikovat českou národní produkci 19., 20. a 21. století. Číslo ČNB by měly mít veškeré publikované dokumenty vydané na území ČR od roku 1801 do současnosti.

Používání čísla České národní bibliografie (čČNB) bylo zavedeno od r. 2010 zejména v souvislosti s digitalizací. Cílem bylo zabránit duplicitní digitalizaci. I když i v minulosti existovala katalogizační pravidla, mnohé dokumenty byly zpracovány rozdílně. Číslo ČNB bylo přiděleno zpětně i všem záznamům obsaženým v bázi Česká národní bibliografie, kterou spravuje NK ČR (toto číslo je systémovým číslem v bázi NKC obohaceným o prefix cnb a je zaručena jeho jedinečnost a trvalost).

Některé knihovny generují číslo ČNB při zpracování nových přírůstků. U starší literatury žádají pověření pracovníci knihoven Národní knihovnu o přidělení čísla ČNB.

Číslo ČNB se dostává do Souborného katalogu ČR se záznamy NK ČR a je uloženo v poli 015 (platné číslo je v podpoli a; v případě potřeby se používá též podpole z pro čísla neplatná), v UNIMARCu je číslo ČNB v poli 020.

Šedá literatura

„Dokumenty, které nejsou publikovány obvyklým způsobem a nejsou proto dostupné na běžném knižním trhu (např. diplomové a dizertační práce, výzkumné zprávy, interní dokumenty, oficiální publikace atd.). Pro vyhledávání a distribuci šedé literatury existují specializované informační systémy.“ [2]

Číslo ČNB se nepřiděluje šedé literatuře, kam patří např. nepublikované vysokoškolské a habilitační práce, výroční zprávy institucí a škol, katalogy a programy veletrhů a festivalů, katalogy aukcí, katalogy výstav, které nejsou distribuovány prostřednictvím knižního trhu (do této kategorie nespadají katalogy typu monografie umělce...), divadelní programy, komerční katalogy, firemní adresáře a seznamy inventáře, vč. přírůstků knihoven, nepublikované výzkumné zprávy, propagační materiály (turistické, politické – např. volební, obchodní), pozvánky, interní dokumenty apod. V případě pochybností se číslo ČNB nepřiděluje.

Popisná jednotka je stanovena v souladu s typem dokumentu a požadavky na minimální záznam pro Souborný katalog ČR. Číslo ČNB nepatří jednotlivým svazkům seriálu, jednotlivým svazkům vícesvazkového díla bez významných názvů částí, monografické řadě/edici, která zahrnuje díla s vlastními názvy. Pro jednotlivý svazek pokračujícího zdroje nelze použít číslo ČNB přidělené pokračujícímu zdroji jako celku.

Podle těchto instrukcí jsou čísla přidělována od 1. 6. 2011. Starším záznamům byla čísla přidělena automaticky a u šedé literatury budou postupně označena jako neplatná.

1.1 Databáze Česká národní bibliografie

http://aleph22.nkp.cz/F/?func=file&file_name=find-b&local_base=cnb

Národní bibliografie

„Univerzální primární bibliografie registrující veškerou národní tiskovou produkci dané země (státu), vymezená jazykově, územně, provenienčně anebo tematicky (obsahově). Z hlediska časového urče-

ní se rozlišuje národní souběžná (resp. registrující) bibliografie, zachycující aktuální národní tiskovou produkci, a národní retrospektivní bibliografie, zachycující národní tiskovou produkci vydanou před vznikem národního systému souběžné bibliografie.“ [2]

Databáze Česká národní bibliografie zachycuje českou tiskovou produkci na základě povinného výtisku. Je zpřístupněna v systému ALEPH na webu Národní knihovny v Praze. S vyhledávacími možnostmi systému ALEPH jste byli seznámeni v modulu Orientace v základních elektronických informačních zdrojích. Databáze zachycuje celou škálu dokumentů kromě šedé literatury, článků a statí, které jsou k dispozici v databázi ANL.

ÚKOLY

1. Zjistěte číslo ČNB u knihy Alternativní medicína v České republice od Evy Křížové.
2. Zjistěte číslo ČNB románu Bratři Karamazovi F. M. Dostojevského z r. 2015.
3. Zjistěte číslo ČNB u publikace s ISBN 978-80-247-4515-2.
4. Zjistěte číslo ČNB knihy Mileny Flodrové s názvem Brno a Brňanky.
5. Zjistěte číslo ČNB u knihy s ISBN 978-80-905122-8-3.
6. Zjistěte číslo ČNB u knihy s názvem Devatero hokejových zastavení.
7. Zjistěte číslo ČNB u knihy s ISBN 978-80-264-0151-3.

2 Prameny popisu dokumentů

Pramen popisu je „místo ve zpracovávaném dokumentu, které poskytuje podklady pro zjištění, výběr, formalizaci a vytvoření popisných aj. bibliografických údajů“ [2].

4

Knihy

Titulní stránka, obálka, hlavička (začátek první strany textu nebo záhlaví první stránky), rub titulní stránky a tiráž.

Kartografické dokumenty

Celá mapa, u atlasů preferovanými prameny popisu jsou titulní stránka, obálka, hlavička, rub titulní stránky a tiráž.

Elektronické dokumenty

Preferovaný zdroj: obraz – elektronická verze titulní stránky, titulního listu nebo titulní karty.

Elektronické zdroje na fyzických nosičích: okem čitelný a trvale připojený štítek s názvem.

Video: titulní snímky či obrazovky, štítek, pouzdro s doprovodným materiálem.

Online zdroje: vložená metadata v textové podobě.

Hudebniny

Titulní stránka, obálka, hlavička, rub titulní stránky, tiráž.

Zvukové záznamy

Trvale připojený štítek, pouzdro nebo doprovodný materiál vydaný souběžně se zdrojem.

Neznámé pojmy najdete v databázi knihovnické terminologie KTD [2] nebo např. zde:

<http://blog.cdsm.cz/z-ceho-se-sklada-kniha/>

http://www.strojka.opava.cz/UserFiles/File/_sablony/Technologie_grafiky_III/VY_32_INOVACE_B-04-15.pdf

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Kniha>

<http://www.dusanpolansky.cz/clanky/kniha.html>

<http://www.nakladatelstvijh.cz/popis-knihy.html>

<http://ivob.sk/poznamky/GDM3/Kniha%20technicky.pdf>

<http://www.lioness.estranky.cz/clanky/tipy-knih-a-popis-jejich-soucasti.html>

http://www.ssgbrno.cz/soubory/naseaktivty/projekty/IMZEnaISSP/DUMY/VY_32_INOVACE_SADA15_OV/VY_32_INOVACE_08_OV_HA.pdf

Literatura

1. DVOŘÁKOVÁ [Helena]. Číslo České národní bibliografie a jak ho získat. *RegistrDigitalizace.cz* [online]. [Praha]: Národní knihovna České republiky, aktualizace 24. 6. 2013 [cit. 2016-09-05]. Dostupné z: <http://www.registrdigitalizace.cz/rdcz/uzivatele/ccnb.htm>
2. KTD – Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV) [online]. Praha: Národní knihovna České republiky, 2003– [cit. 2016-12-15]. Dostupné z: http://aleph22.nkp.cz/F/?func=file&file_name=find-b&local_base=ktid
3. RDA. *Národní knihovna České republiky* [online]. Praha: Národní knihovna České republiky 22. 08. 2016 [cit. 2016-10-05]. Dostupné z: <https://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/rda>

5

Autorem studijního textu je Martina Machátová

Projekt je realizován za finanční podpory Ministerstva kultury České republiky v rámci projektu Veřejné informační služby knihoven (VISK 1).